

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р Мария Златкова Станкова

ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“, Благоевград

Научна специалност: Икономика и управление на туризма

член на научно жури по обявен конкурс от СА „Д. А. Ценов“ – Свищов за заемане на академичните длъжности „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, за нуждите на катедра „Икономика и управление на туризма“

1. **Представяне на кандидата:** по обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, за нуждите на катедра „Икономика и управление на туризма“ документи е подал 1 (един) кандидат – Любомира Красимилова Тодорова.

2. **Основание за написване на становище:** *Решение на първото заседание на научното жури по процедурата, проведено на 02.03.2026 г..*

Становището е изготвено на основание Заповед № 140 от 19.02.2026 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. Съдържането му е съобразено с действащите Закон за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане, както и с вътрешните регламенти за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. В структурно отношение, е съставено от девет части, включително представяне на кандидата, основание за написване и заключение, в които е оценена изследователската, учебната и преподавателска дейност на кандидата и неговите приноси, както и са дадени бележки и препоръки.

3. **Персонална характеристика на кандидата:**

Любомира Красимилова Тодорова е единствен кандидат по конкурса.

Към момента на подаване на документи за участие в процедурата, Любомира Тодорова е главен асистент (от 2019 г.), доктор, в СА „Д. А. Ценов“ – Свищов. Работи на трудов договор към катедра „Икономика и управление на туризма“ на Академията от 2016 г. През същата 2016 г., м. октомври, е придобила ОНС „Доктор“ по докторска

програма „Икономика и управление” (Търговия). Магистър е на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов по „Банков мениджмънт” (2008-2009 г.) и е придобила бакалавърска степен в специалност „Финанси” (2004 – 2008 г.) в същото висше училище. Видно от професионалната ѝ автобиография, през годините е специализирала и повишавала квалификацията си в областта на преподаването по икономика, английския език, организацията и управлението на търговското предприятие. Освен английски, владее и руски език, както и има умения и компетентности по приложение на Web 2.0 инструменти за електронно обучение и Web базирани онлайн системи за обучение.

Във връзка с конкурса, гл. ас. д-р Любомира Тодорова предоставя набор от документи, които са в съответствие с неговата насоченост, както и с националната законодателна рамка и вътрешните за СА „Д. А. Ценов“ правила, както следва: автобиография, диплома за висше образование и за ОНС „доктор“, документ за заемана академична длъжност, удостоверение за стаж по специалността, списък на публикациите, които представя за участие в конкурса, справка по образец за изпълнение на минималните национални изисквания за научната област и допълнителните изисквания на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов, включително с доказателства, справка за цитиранията с пълно библиографско описание на цитираните и цитиращите публикации, справка за оригиналните научни приноси с доказателства, справка за показателите по чл. 112, ал. 2 за преподавателска натовареност, научни трудове, представени за участие в конкурса, резюмета на рецензираните публикации на български и английски език, заявление за участие в конкурса с референция към обявата за конкурса в Държавен вестник.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа (на база на представените документи).

Представените документи показват, че е налице лекционна натовареност по свързани тематично с конкурса дисциплини.

Включително, преподавателската дейност на гл. ас. д-р Л. Тодорова е по направление на конкурса и обхваща няколко периода. Свързана е с разработване и изнасяне на лекционни курсове към СА „Д. А. Ценов“ - Свищов по дисциплините: „Организация на екскурзоводското обслужване; „Организация и управление на туристическата анимация; „Организация и технология на туристическата дейност и свободното време“ и с разработване на учебни програми и съдържание по дисциплините: „Подготовка за екскурзия“; „Анимация в туризма“; „Създаване на анимационен продукт и обслужване в анимацията“; „Управление на анимацията в туризма“; „Специализирани видове туризъм“, изнасяни пред обучавани в катедра

„Икономика и управление на туризма“ студенти. По отношение на тях се предоставя справка с изх. № 1/09.02.2026 г. от Център за професионално обучение. За настоящата академична година - 2025/2026, са и възложени 9 лекционни курса.

На тази база, учебно-преподавателската работа на кандидата предполага разработването и предлагането на методическа система за овладяване на компетентности от студентите. Видно, преподаваните учебни дисциплини ориентират за академичната информираност и компетентностите на кандидата да комбинира знания от различни секторни области в туризма.

5. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност (на база на представените документи).

След анализиране на представените за рецензиране научни трудове се установява, че тематичните области на публикациите на гл. ас. д-р Л. Тодорова са:

✓ проучване на актуални идеи, концепции и добри практики по проблемите на иновациите и устойчиво развитие в туризма;

✓ прилагане на авторски подход в областта на туроператорската дейност в перспективата на съвременния туристически мениджмънт;

✓ проучване и съдържателен анализ на теми, които са в тясна връзка с повишаване на ефективността, подобряване на обслужването и създаване на по-висока степен на персонализация на туристическите услуги;

✓ разработване и апробиране на аналитичен модел за оценка на ефективността на иновациите в туроператорската дейност, съчетаващ организационни, пазарни и потребителски показатели за проследяване на връзките между внедрените технологични решения, качеството на туристическото преживяване и конкурентните позиции на предприятията;

✓ изследване на проявленията на пандемията от Корона вирус в туризма и идентифициране на решения за развитие на туризма в България;

✓ други.

Съответствие с наукометричните показатели за заемане на академичната длъжност

По конкурсната процедура са включени общо 28 публикации, от които 1 самостоятелна монография, пряко свързана с проблематиката на конкурса; 3 разработки в колективни монографии и 2 студии, релевантни на спецификата на професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“.

Значителна част от приложно-научното творчество на гл. ас. д-р Тодорова е представено в международни и национални научни форуми, както и е публикувано в издания, индексирани в световни бази данни. В него е включена и учебната документация, с което на практика кандидата се утвърждава като изследовател и университетски преподавател с позиции.

Приемам, че представените за конкурса научни трудове отговарят на националните изисквания (по чл. 26, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ) и съответно на допълнителните изисквания на СА „Д. А. Ценов“ - Свищов за заемане на академичната длъжност „доцент“ в научната област и професионално направление на конкурса, в изпълнение на които, гл. ас. д-р Л. Тодорова представя постигнати общо 1114.50 точки. В тях се включват 628,17 точки от публикациите и научна активност на кандидата, в изпълнение на минималните национални изисквания“, което надвишава изискуемия минимален праг от 400 точки.

Тематично публикациите на Л. Тодорова напълно отговарят на профила на обявения конкурс. Приемам ги като предлагащи актуални и достатъчно иновативни подходи и решения към изследваната проблематика в областта на туризма.

В своята проблемна ориентация, те са концентрирани около възможностите за приложение на технологичните иновации за устойчиво управление на туристическите организации, обособени в няколко отделни изследователски фокуса и тематични направления, всеки от които носи определени научни и практико-приложни приноси. Основният ѝ изследователски интерес е там, където се преплитат и едновременно с това, си взаимодействат, постиженията в технологиите и туризма и интерпретацията им във връзка с устойчивото развитие.

В обобщение, мога да заявя своето положително отношение към представените разработки, които приемам за разглеждащи съществени въпроси в областта на теорията и практиката на интерпретиране приложението на иновациите в управлението на туристическите дестинации и организации в стратегически аспект.

Кандидатът е участвал в научно-изследователски проекти. Привеждат се доказателства и справка за участие в общо 9 проекта на различни позиции, изискващи експертни познания. Видно от тематиката им, тези проекти са ориентирани към туризма, конкурентоспособността, иновациите, дигитализацията, предприемачеството. Реализирал е и общо 7 мобилности с цел преподаване и обучение в партньорски институции в Гърция, Словакия, Румъния, Сърбия, Северна Македония.

Изпълнява допълнителни изисквания към академичната длъжност „доцент“ на СА „Д. А. Ценов“, което удостоверява с документи, демонстриращи работата му по реализиране на съвместни дейности със студенти и докторанти по проекти. Привежда

доказателства за участия в национални и международни научни форуми и за членство в авторитетна професионална организация - Съюза на учените в България – клон Свищов. Член е на редколегията на списание Journal of Tourism, Policy and Business (JTPB), SCIENTIFIC AND BUSINESS JOURNAL, DEPARTMENT "ECONOMICS OF TOURISM", UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY. Осъществява и дейност като консултант в туристическа агенция, за което представя служебна бележка.

6. Характеризиране на научните приноси

Приносите, които гл. ас. д-р Л. Тодорова извежда за своите научни трудове и публикации са представени в лично предоставената от нея справка. Изразявам пълно съгласие с така изведените от кандидата приноси моменти.

По съдържание, публикациите на гл. ас. д-р Л. Тодорова отразяват актуални проблеми на управлението на туристическите системи, дестинации и агенции. Теоретичните приноси се открояват преди всичко при изследването на теоретико-приложните въпроси, свързани с дигиталната трансформация и устойчивото управление на туристическите организации и дестинации.

В обобщение на предложените по конкурса материали в приносен аспект, следва да се отбележи, че е:

- изведена приложимостта на съвременни теоретични модели в дейността на туристическата организация за интегриране на персонализацията, дигиталните инструменти и потребителското преживяване, като ключови фактори за пазарна адаптивност и устойчиво позициониране;
- предложена системна основа за интерпретиране на иновациите като управленски и стратегически инструмент в туризма;
- аргументирана авторова позиция за взаимовръзките и взаимодействията на ключови елементи и фактори, влияещи върху развитието и пазарното позициониране на туристическите организации;
- предложен аналитичен модел за оценка на ефективността на иновациите в туроператорската дейност, разработен на базата на организационни, пазарни и потребителски показатели и има насоченост към проследяване на връзките между внедрените технологични решения, качеството на туристическото преживяване и конкурентните позиции на предприятията.

7. Академична известност

Видно е доброто и представително цитиране на гл. ас. д-р Тодорова от други автори. Предоставената по конкурса справка и изпълнението на минималните национални

изисквания в частта за цитирания, дават добра представа за общия брой цитирания по процедурата, а именно - общо 12, имащи отношение към спецификата на конкурса, които са в публикации в световно признати бази данни.

8. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки.

Към представените материали нямам забележки по същество, които биха променили крайното ми положително становище. Препоръчвам на гл. ас. д-р Любомира Тодорова да продължи задълбочено и целенасочено своите научни изследвания в областта на приложението на новите технологии в туризма. Смятам също, че бъдещата ѝ изследователска работа би спечелила, ако бъде обогатена с конкретни препоръки към туристическия бизнес, например в посока към внедряване на дигитални маркетингови стратегии или доразвиване на въпроса за приложение използването на данни за персонализирани услуги.

9. Обобщена оценка – заключение и становище.

Материалите, представени от гл. ас. д-р Любомира Тодорова, отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Съответстват и на вътрешните за СА "Д. А. Ценов" – Свищов допълнителни изисквания. Прегледът на документите по конкурса ми позволяват да заключа, че процедурата по избора за доцент е съобразена, като отбележа следното:

1. В конкурса Любомира Красиминова Тодорова е единствен кандидат;
2. Притежава образователната и научна степен „доктор“;
3. Заема академичната длъжност „главен асистент“ във висшето училище, обявило конкурса;
4. Осигурена ѝ е необходимата аудиторна и извънаудиторна заетост, по регламента на СА "Д. А. Ценов" – Свищов;
5. Възложени са ѝ общо 9 лекционни курса само за последната 2025/2026 академична година;
6. Има издадени собствени разработки, относими към преподаваните дисциплини, пряко обвързани с тематиката на конкурса – като например, по „Икономика на туризма“ (на български и английски език), „Международен туризъм“ и „Туроператорска, агентска и транспортна дейност“;
7. Кандидатства в конкурса с достатъчно по количество, несвързана с докторската дисертация научна продукция: 1 монография в обем от 232 стр., 1 публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС "доктор", 12 публикации в научни издания, реферирани и индексирани в

световноизвестни бази данни, 9 статии и доклади публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, 2 студии и 3 участия в колективни монографии;

8. Документирани са общо 12 цитирания на кандидата от други автори в публикации в световно признати бази данни, съгласно представена справка;

9. В своята съвкупност, оценените публикации съдържат набор от научни и научно-приложни приноси, с които се допълва и доразвива научното познание в областта на икономиката на туризма и по-конкретно върху устойчивото управление на туризма при условията на трансформация на туроператорската дейност, дигитализация, променящи се потребителски предпочитания и засилен натиск за устойчивостта на туристическите услуги.

Заключение

След като се запознах с набора от документи, предоставени по процедурата, както и в детайли проучих публикациите по конкурса, приемам, че кандидата е представил достатъчно и значими научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на дисертационния труд.

В трудовете на Л. Тодорова има оригинални научни и приложни приноси, които имат практическа приложимост в сферата на икономиката на туризма. Направеният от мен анализ, ми позволява да ги оценя като важни в научен и приложен аспект и да дам своята положителна оценка по процедурата. Приемам го и за основание да препоръчам на членовете на Научното жури и членовете на ФС на Факултет "Производствен и търговски бизнес" да гласуват положително за присъждането на академичната длъжност ДОЦЕНТ на кандидата гл. ас. д-р Любомира Красимилова Тодорова в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност „Икономика и управление (туризъм)“, за нуждите на катедра „Икономика и управление на туризма“ при СА „Д. А. Ценов” – Сливница

Благоевград,
27.03.2026 г.

Изготвил становището:
(проф. д-р М. Станкова)